

СЕКЦІЯ 5. СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРАНСПОРТНЫХ УСЛУГ И ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ТРАНСПОРТНОЙ СЕТИ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

к.е.н., доц. Волощук Л.О., к.е.н. Черкасова С.О.
Державний фінансовий аудит суб'єктів господарювання як
основна форма державного фінансового контролю

Сучасні соціально-економічні перетворення в Україні стосуються практично усіх управлінських функцій держави, у тому числі й в контрольній сфері. На сьогоднішній день державний фінансовий контроль стає важливим елементом системи управління фінансами, призначення якого полягає у сприянні успішній реалізації політики держави, забезпеченні процесу реформування й ефективного використання фінансових ресурсів в усіх ланках фінансової системи. Саме тому особливої актуальності набуває проблематика реалізації функцій державного фінансового аудиту, місце і роль якого у системі державного фінансового контролю за плануванням, розподілом та використанням місцевих та державного бюджетів потребує більш детального дослідження.

В Україні вже сформована певна правова база контрольно-ревізійної та експертно-аналітичної діяльності органів державного фінансового контролю. Однак слід зазначити, що в ній існує чимало невизначених або дискусійних положень, розбіжностей у трактуванні норм, що вимагає щонайшвидшого розв'язання. Крім того, існуючі форми державного фінансового контролю, найпоширенішими з яких являються ревізії та перевірки, виявились неадекватними сучасним потребам управління фінансами держави та національної економіки взагалі, оскільки мають імперативний характер та спрямовуються лише на пошук фінансових порушень, виявлення та покарання винних осіб.

Практично в усіх розвинених країнах Європи єдина система державного фінансового контролю складається з двох однаково важливих частин:

1. Внутрішнього державного фінансового контролю.
2. Зовнішнього незалежного державного фінансового контролю та державного аудиту [1].

Таким чином, статусу одного з найперспективніших напрямів розвитку національної системи державного фінансового контролю в Україні набуває процес теоретико-методичного розроблення та практичного впровадження у сферу управління державним сектором економіки такої форми державного фінансового контролю як державний фінансовий аудит.

Основна мета проведення державного фінансового аудиту полягає у перевірці та аналізі діяльності, фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а також інших суб'єктів господарювання, що отримують кошти з бюджетів усіх рівнів та державних фондів або використовують державне чи комунальне майно [2].

В таблиці 1.1 представлена характеристика основних етапів проведення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

Таблиця 1.1 – Основні етапи проведення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

Етап	Зміст робіт
1. Планування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розгляд та аналіз нормативно-правових актів, установчих, розпорядчих та інших документів суб'єкта господарювання; 2. Вивчення фінансової та статистичної звітності суб'єкта господарювання та й разі потреби інших суб'єктів господарювання, однотипних за певними характеристиками їх діяльності; 3. Вивчення розпорядчих документів органу управління; 4. Дослідження матеріалів попередніх контрольних заходів.
2. Підготовка програми проведення аудиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уточнення інформації, що зібрана на етапі планування, конкретизація та аналіз недоліків і проблем, які вплинули або можуть негативно вплинути на рівень управління діяльністю суб'єкта господарювання; 2. Підготовка та затвердження програми проведення аудиту керівником органу державної фінансової інспекції.
3. Перевірка ризикових операцій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз даних фінансових та бізнес-планів, бухгалтерських документів, статистичної та фінансової звітності, договорів, розпорядчих та інших документів суб'єкта господарювання, пов'язаних із плануванням і провадженням фінансово-господарської діяльності, веденням бухгалтерського обліку; 2. Аналіз і перевірка фактичної діяльності та стану активів.
4. Звітування про результати аудиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка висновків за результатами оцінки рівня управління фінансово-господарською діяльністю суб'єкта господарювання, виходячи з істотності їх впливу на фінансово-господарську діяльність; 2. Складення аудиторського звіту, який подається керівнику суб'єкта господарювання.

Таким чином, в сучасних умовах господарювання державний фінансовий аудит суб'єктів господарювання набув статусу актуального напрямку діяльності органів державної фінансової інспекції, оскільки надає можливість оцінювати рівень управління суб'єктів господарювання. Його якісне проведення можливе тільки у разі взаєморозуміння аудиторів і керівництва суб'єктів господарювання, спільного бажання відшукати шляхи підвищення ефективності господарювання та приховані резерви [3].

Отже, на сьогоднішній день основним завданням державного фінансового аудиту стає саме сприяння суб'єктам господарювання в забезпеченні правильності ведення бухгалтерського обліку, законності використання коштів, державного та комунального майна, складанні фінансової звітності та організації дієвого внутрішнього фінансового контролю. Через призму вирішення проблематики проведення державного фінансового аудиту як основної форми державного фінансового контролю можна дослідити результати сучасних економічних і соціальних перетворень, що відбуваються на мікро- і макрорівнях управління державними фінансами, та розробити заходи щодо їх ефективного практичного використання.

Літ ерат ура

1. Басанцов І. В. Розвиток державного фінансового контролю в умовах ринкової економіки України : автореф дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук : спец. 08.00.08 "Гроші, фінанси і кредит" / І.В. Басанцов : Сумський державний університет. — Ірпінь, 2008. — 40с.
2. Методика проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання : наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 04.08.2008 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Питання проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2008 р. № 361 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.rada.gov.ua.

к.е.н. Дорошук Г.А., Трибуха М.В.

Основні напрямки діагностики діяльності підприємства

Доцент кафедри менеджменту к.е.н. Дорошук Г.А.

В сучасних нестабільних умовах господарювання дуже часто на підприємстві можуть виникати різноманітні кризові явища. Вони здатні негативно впливати на діяльність підприємства. Зниження рівня кризових явищ на підприємствах можливе не лише завдяки покращанню макроекономічних умов господарювання, а й через збільшення здатності суб'єктів підприємництва оцінити кризовий стан та вміння розробляти і реалізовувати найефективніші антикризові управлінські рішення. З метою передбачення виникнення кризових ситуацій керівництву варто проводити діагностику діяльності підприємства.

Проблеми, пов'язані з процесом антикризової діагностики підприємств, цікавлять багатьох науковців. Серед них можна виділити І. Бланка, С. Бєляєва, Н. Жукову, Л. Лігоненко, О. Терещенка, А. Штангрета та інших.

Метою означеної роботи є визначення основних видів діагностики діяльності підприємства та надання рекомендацій щодо основних показників, які відображають ефективність діяльності організації.

Діагностика (від грецьк. *diagnostikos*) – процес розпізнавання проблеми та визначення її з використанням прийнятої термінології, тобто встановлення діагнозу ненормального стану досліджуваного об'єкта [1].

Процес діагностики розвитку кризової ситуації є дослідницьким інструментом і полягає в пошуку ідентифікаторів (симптомів, показників, параметрів) стану банкрутства, що дозволяють виявити його на ранній стадії і дати оцінку діяльності підприємства з погляду розроблених інструментів для пошуку «вузьких місць» у його діяльності [2].

Діагностика кризових ситуацій повинна проводитись комплексно, системно.

У залежності від цілей і методів здійснення діагностики кризових ситуацій виділяються дві основні системи: систему експрес-діагностики та фундаментальної діагностики.

Експрес-діагностика характеризує систему регулярної оцінки кризових